ka, et ja oma uusi riideid ära ei määri.“ Tark inimene mõistab, misjugust uut riiet tädi mõtles.

Noh, olgu peale! Teereis algas õige mõnukalt. Ija oli juba teisel päewal mõisa wiinawadi koju toonud ning sõitis nüüd ees õuewärawast wälja, Mats wiljakoormaga taga järel. Tee peal saiwad nad mitme teise killawoorimehega kokku ning oli siis pisut aja pärast nõndanimetatud wiinawoor walmis, mis kui kõis linna poole wenis.

Wana lauk mära oli kodu hästi kaeru saanud, ja käis selle tõttu õige hoopsaste oma koormaga teiste koormate wahel. Matsil polnud waja teda nõõtadagi. Mitmed kõrtsid oliwad juba tee kõrwa maha jäenud. Mõne ees oli puhkamiseks linni peetud, mõne ees ka mitte, neid oli liiga sagedaste sell ajal tee ääres leida, kui et kõikide ees oleks maksnud loome puhata. Oli ju wersta kolmekümmend ära käidud, öö kippus peale, aga Matsi isa nõuu mööda nindi siiski weel edasi, sest tema ütles, et siis kõige mõnukam olla öömajale jääda, kui ju teised teelised edasi hakkawad minema. Uilati siis ka kunni kukke laulumi ja weel tükk peale seda, enne kui ühe suure kõrtsu juure jõuti ja öömajale jäeti. Siin polnud seekord palju teelisi öösseks ning kes oliwad, need rakendasiwad juba hobuseid ekte edasirändamiseks.

Kui kõik toimetused ja tallitused hobuste ja koormate juures oliwad ära tehtud, asuti kõrtsi oma keha eest hoolt kandma. Iga mees wõttis aset, kus juhtus ja kus kellelgi kõige mõnukam näis olema. Mats kobis ühe kitsa pingi jarnase looma peale ahju lähedalle, teistele meestele oleks see ase natuke lühike olnud, aga Matsile oli ta õige paras. Kuue ja puuhalu pani ta pea alla, ja kui õhtu sõõt oli wõetud, jäi ta ka magama nagu wäsinud inimene kunagi.

Magamise ajal sündis tema asemega mõni pisuke muudatus, millest ta aga täieste aru ei saanud, kas see unes wõi ilmsi oli. Esmalt ta nagu wajus korraga wasta seina, siis oli tal niisugune tundmine, nagu oleks midagi hingelist ta all, kes aega mööda raskusest tahab wälja poole peaseda. Liikuw asi peasis siis ka ta alt ning jäi ta kõrwa pealt rahule, nõnda et tal nüüd ühel pool sein, teisel pool see

tundmata asi oli ning alla, märkas ta, sai ta õige pehme ja sooja aseme. Pea seisis nüüd magajal rinnaga koos küll liialt kõrges ja mees näis kõweras olema kui koera leiwatükk, aga sellega sai siiski toime. Mats oli liiga unine, kui et ta ennast oleks hakanud pöörama ja õigemaks sirutama. Kes teab kui kaua ta nii wõis maganud olla, seal torkab hele kuundlatule walgus ta silma ning silmi lahti lüües näeb ta ühe õige kurja silmaga naese oma aseme ees.

„Oh sina meeletu, oh sina peletu!“ Need sõnad lõlawad kui Karja Madise pasuna heal ta kõrwu; see polnud siis mitte enam unes, waid täieste ilmsi. Palju aega polnud Matsil silmi selitada, sest korraga tõmbas naene wõera imelise naabri ta kõrwast, mis ikka weel pisut ta all oli olnud, ning nüüd tundis Mats kuda korraga ühe pehme olu sisse wajus ja lehk mis talle ninasse torkas ütles temale, et ta kõrtsinaese leiwakünas on. Wõeras liikuw asi polnud muud midagi kui küna kaas. Kõrtsi naese heledat hüüdmist: „Siga, ja magad mu leiwa künas!“ poleks enam wajagi olnud, Mats teadis ju muidugi, et ta seal sees oli. Ruttu kargas ta wälja, aga — oh neid tädi kollaseid pükse! Uu, uu, uu! — Pliks, plaks! esiteks palja käega, siis taigna päntsadega, wiimaks küna kaanega sadas Matsile mööda pead ja mööda — kes teab kuhu. Sajatamise sõnu, müra kära kõris täis. Seda wiletsust waese Matsile! Ija ka weel wiimaks poiss kallal! Ei aita muud kui üle pea kaela õue! — Siin oli palju küürimist ja puhastamist, enne kui Mats jälle wähegi inimese näulisels sai, nii wäga oli kõrtsinaene ta leiwataignaga ära mätsinud. See esimene öömaja polnud siis midagi wäärt ja Mats tänas õnne, kui korra jälle kõrtsinaese sajatamise alt lahti sai. Oma meeste näeru pidi ta muidugi kõige tee kannatama. Teiseks ööks jäedi Tondi trahterisse Tallinna lähedalle ööseks, siin ei jubtunud Matsile midagi õnnetust ja ta oli sellepärast õige rõõmus, kui homiku siit iluste teele wõis minna ja läbi pimeda juba Tallinna tornid nagu tondikogud paistma hakkasiwad.

Wiinawoor jõudis wiimati lasna mäe peale; mõned hüüawad seda mäge ka laagna mäeks, aga nob üks täis

Eesti-rahwa Kasuline Kalender 1883, lk 23